

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

ГП № 408 / 10211 г.
03.05.2022 г.
Гр. София

СЪДЕБЕН СЪВЕТ	Дата
1000-11133/21	03.05.2022

**ЧРЕЗ
Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ
НА ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Във връзка с насроченото за разглеждане предложение на професор Янаки Стоилов – служебен министър на правосъдието, за образуване на производство по чл. 175, ал. 5 във връзка с чл. 173, ал. 3 от ЗСВ за предсрочното ми освобождаване от длъжност и внесеното към него уточнение от г-жа Надежда Йорданова – министър на правосъдието, моля да изискате от Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет постановление за отказ от образуване на досъдебно производство по пр. пр. № 1648/2021 г. по описа на Специализираната прокуратура, образувана по повод сигнал на доцент Бойко Рашков до Национална следствена служба.

Моля, в случай че доказателственото ми искане бъде уважено, постановлението да бъде публикувано на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

**ИВАН ГЕШЕВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПРОКУРАТУРА

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПРОКУРАТУРА

пр. пр. № 1648/2021 г.

07.03.20 г.

София 1505, ул. "Черковна" №90

ВСС 130221, 07.03.20

ДО
Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВСС

УВАЖАЕМИ Г-Н МАГДАЛИНЧЕВ,

Във връзка с медийни публикации касаещи депозирано искане до Пленума на ВСС от проф. Янаки Стоилов – служебен министър на правосъдието за отстраняване от длъжност на главния прокурор на Република България и Определение № 1674/22.02.2022 г., постановено по адм. дело № 9025/2021 г. по описа на Върховния административен съд, приложено Ви изпращам заверено копие на постановление за отказ от образуване на досъдебно производство по пр. пр. 1648/2021 г. по описа на Специализираната прокуратура.

Посочената прокурорска преписка е образувана по повод подаден сигнал от г-н Бойко Рашков – служебен министър на вътрешните работи. В сигнала са изложени твърдения за евентуално извършени престъпления от главния прокурор на Република България – г-н Иван Гешев, които се заключват до това, че е разгласена информация от досъдебни производства, придобита чрез специални разузнавателни средства. Изпращам Ви копие от постановлението за отказ от образуване на досъдебно производство, доколкото искането за отстраняване на главния прокурор е основано на сигнала на г-н Бойко Рашков, а същевременно твърденията, изложени в сигнала до Специализираната прокуратура и искането за отстраняване от длъжност до Пленума на ВСС, са идентични.

ПРОКУРОР:

/Валентина Маджарова/

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПРОКУРАТУРА

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПРОКУРАТУРА

№ 1648/21

22.11.2021 г.

София 1505, ул. "Черковна" №90

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

гр. София, 19.11.2021г.

..... административен ръководител на Специализирана прокуратура, наблюдаващ прокурор по преписка вх. №1648/2021г. по описа на Специализирана прокуратура, след като се запознах с материалите по преписката,

УСТАНОВИХ:

Прокурорска преписка № 1648/2021г. по описа на Специализирана прокуратура е образувана по повод изпратен на 27.7.2021г. от Директора на ИСлС по компетентност на СИ на осн. чл. 411в, ал.1, т.4, б. „з“ и б. „и“ НПК сигнал, депозиран на 27.7.2021г. от Министъра на вътрешните работи Бойко Рашков.

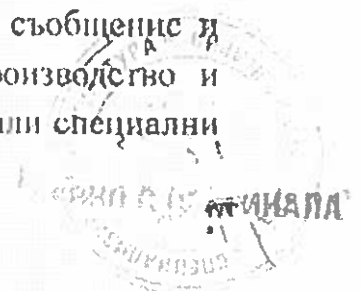
С постановление от 16.08.2021г. е започната лична проверка на осн. чл. 145, ал.1, т.2 от ЗСВ.

В хода на проверката е извършено следното – изискани са документи, снет са сведения

След анализ на материалите по преписката, намирам за установено от фактическа страна следното:

На 24.01.2020г. от страна на главния прокурор на Република България, на осн. чл. 150, ал.1 вр. чл. 149, ал.1, т.1 от Конституцията на Република България било отправено искане за тълкуване до Конституционния съд. Същото постъпило в деловодството на КС на същата дата. На 27.01.2020г. било образувано к.д. № 1/2020г. по описа на КС.

На 28.01.2020г. на ведомствения електронен сайт на Прокуратурата на Република България било публикувано информационно съобщение и извадки от постановление за спиране на наказателно производство и звукозаписи, които – според сигналоподателя – представлявали специални

разузнавателни средства (СРС). В тях – според сигналаподателя – се съдържа разговор между действащия към момента на публикуване на информацията Президент на РБ г-н Румен Радев и командващия ВВС

На 14.07.2020г. на ведомствения електронен сайт на Прокуратурата на Република България били публикувани данни, придобити чрез СРС, относно разговор между журналиста _____ и депутатата _____ с лице, привлечено в качеството на обвиняем

Твърди се, че чрез публикуването се нарушавал чл. 32 от Закона за специалните разузнавателни средства (ЗСРС), който забранява използването на данни, придобити чрез СРС за друго, освен за целите на наказателното производство или за опазване на националната сигурност. Огласяването противоречало и на чл. 33 от същия нормативен акт, който задължавал лицата, на които са станали известни факти и сведения от СРС, както и събраните данни, да не ги разгласяват.

Сигналаподателят сочи, че публикациите предизвикали широк меднен отзвук в страната и чужбина, компрометирали президента и гражданските протести. Счита, че публикуването на данни от СРС и вещественни доказателствени средства (ВДС), които ги възпроизвеждат, не можело да се оправдае с дадено разрешение от наблюдаващ прокурор по чл. 198 НПК, тъй като събраните със СРС данни „се подчиняват на особен режим“. Изтъква, че ЗСРС е специален по отношение на НПК.

Навежда доводи за осъществен престъпен състав, който самостоятелно квалифицира като такъв по чл. 145а НК. Привежда съдебна практика, която според него е относима към случая (Решение № 149/31.07.2015г. по ВНОХД № 389/2014г. по описа на Апелативен съд - Варна). Прави анализ на цитираното решение, в което в сходна според него ситуация длъжностно лице понесло наказателна отговорност. Посочва, че „от обективна и субективна страна *Ив. Гешев също е извършил престъпление...*“. Счита, че с предоставянето на разрешения по чл. 198 НПК за разгласяване на информация от досъдебни производства, наблюдаващите прокурори също са осъществили престъпление по чл. 145а НК.

В сигнала се сочи още, че на 19.6.2020г. на ведомствения електронен сайт на Прокуратурата на Република България била публикувана само част от писмена комуникация, разменена между

ВАРНА С ПОДСТАНАЯ
19.07.2020

определени от самия сигналподател като „процесуално ангажирани лица“ – бизнесменът _____ и секретарят на Президента

Счита, че с това не се постигало разкриване на обективната истина, а внушения сред обществото, което представлявало проява на обвинителен уклон. Твърди, че се реализирал съставът на престъплението по чл. 287а, т.2 НК.

Подателят на сигнала сочи още, че *„[в]ъв всички случаи, главният прокурор, в качеството си на длъжностно лице е разпоредил на пряко подчинените му прокурори, чиято дейност ръководи и контролира, да разгласяят придобити данни чрез СРС или е допуснал това чрез бездействие, което обосновава извод за осъществен състав на чл. 285 НК.“*

В хода на извършената проверка е установено, че под ръководството и надзора на СП се водят наказателни производства, по които – поради засилен медиен интерес предвид високата им обществената значимост – от страна на наблюдаващите прокурори са предоставени разрешения по чл. 198, ал.1 НК за публикуване на информационно съобщение, разгласяващо установеното в хода на разследването до момента на публикуване на това съобщение.

Наличието на подобни публикации се установява както от представените от сигналподателя приложения (извлечения на хартиен носител на съдържанието на отделните публикации), така и чрез собствен преглед на електронните сайтове, извършено от страна на настоящия представител на СП.

При така установената фактическа обстановка, се налагат следните правни изводи:

I. По отношение на предоставянето на разрешение от страна на наблюдаващите прокурори на осн. чл. 198 НК за разгласяване на информация във връзка с водено в Специализирана прокуратура производство и публикуването на 28.01.2020г. на тази информация:

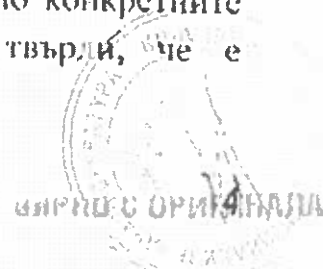
Специализираната прокуратура вече се е произнесла по този въпрос по друга прешеска - № 185/2020г. по описа на СП, образувана по сигнал на други лица за същите обстоятелства. Предмет на проверка по тази прешеска е бил сигнал с твърдения за организирана престъпна група с

ВЯРНО Е ПРИГИАНА
2020

участието на главния прокурор, прокурори и следователи при СП, осъществили незаконно разследване на президента на РБ. Към преписката са присъединени и други сигнали с твърдения, че оповестяването на данни от досъдебно производство, към което отношение имал президента на РБ съставлявало опит за преврат и че били извършени нарушения при разгласяването на цитираната по-горе информация (разговорът между ген.-майор _____ с вероятен кореспондент президента на РБ Румен Радев). Преписката е приключила с постановление от 18.06.2020г. за отказ от образуване на досъдебно производство поради липса на данни за извършено престъпление от общ характер, заверен препис от което е приложен по настоящата преписка. Изведен е мотивиран извод, че нито главният прокурор, нито наблюдаващите спряното досъдебно производство прокурори, са извършили престъпление по чл. 145а НПК или друго престъпление с действията по предоставяне на разрешение по чл.198 НПК и с публикуване на 28.01.2020г. на информация на ведомствения сайт на ИРБ в рамките на това разрешение. Постановленият отказ е проверен по реда на институционния контрол по постъпила жалба и е потвърден с постановление от 29.07.2020г. по преписка № 130/2020г. по описа на АСП.

В настоящия сигнал не се сочат нови или различни обстоятелства, налагащи допълнителни действия или изясняване и съответно преценка на нови факти. Предвид това по настоящата преписка липсват данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено престъпление по смисъла на чл.211, ал.1 от НПК. Независимо от наличието на произнасяне на Специализираната прокуратура по същите факти и за същото деяние /в частта на настоящия сигнал относно публикациите относно 28.01.2021г./ срещу същото лице, с оглед правна прецизност и яснота е необходимо и по настоящата преписка да се изложат аргументи за направената преценка за липсата на основания за образуване на досъдебно производство. Това е така, защото се дължи произнасяне по всеки сигнал съобразно изложеното в него, а и защото наличието на постановление за отказ от образуване на досъдебно производство срещу същото лице за същото деяние, предвид спецификите на този неокончателен прокурорски акт, не е обвързано с прилагането на принципа „не два пъти за същото“ по смисъла на чл.24, ал.1, т.6 от НПК.

Съображенията за липса на данни за престъпления по конкретните престъпни състави, за които подателят на сигнала твърди, че е

осъществено съставомерно деяние от страна на Иван Гешев и на наблюдаващите прокурори са следните:

1. Престъплението по чл. 145а НК

Както е посочено по-горе, на 28.01.2020г. публикация на сайта на ПРБ действително е направена. Прегледът на материалите по преписката обаче налага да се обсъди не само факта на публикуването на конкретното прессъобщение, а и съдържанието на това съобщение.

Именно от него (изречение 1-во) се установява, че публикацията е направена във връзка с искане от страна на президента на РБ до главния прокурор за изясняване на моливите, на които се основава посоченото по-горе искане за тълкуване на чл. 103 от КРБ. Сочи се още, че въпросът представлявал висок обществен и медиен интерес.

В съобщението се излага, че „[в] хода на образувано и водено от Специализираната прокуратура наказателно производство, наблюдаващите прокурори на 22.01.2020 г. са извършили цялостен анализ на доказателствената съвкупност, включително и на приобщени по делото веществени доказателствени средства (събрани чрез използването на специални разузнавателни средства експлоатирани от ДАНС, спрямо командира на ВВС генерал-майор,).

Констатирани били „данни и доказателства „за висока степен на вероятност за съпричастност към престъпна дейност, предмет на разследване, на лице, заемало висша държавна длъжност – президент на Република България, като установените евентуални престъпни действия не са свързани пряко с изпълнение на службата му“.

Изяснява се, че „[с] постановление от 23.01.2020 г. наказателното производство е спряно, тъй като съгласно Конституцията на Република България държавният глава се ползва с имунитет, изразяващ се в неотговорност за действията, извършени при изпълнение на служебни функции, с изключение на държавна измяна и нарушение на Конституцията (чл. 103, ал. 1 от КРБ) и неприкосновеност за задържане и за възбуждане на наказателно преследване (чл. 103, ал. 4 от КРБ). Наблюдаващите прокурори са приели, че това би било единственото правилно процесуално решение при липса на трайна практика на КС и ВКС, като всяко друго такова може да бъде предприето, респективно осъществено в нарушение на забраната за наказателно преследване срещу президента.“

Уточнява се, че се публикува „*постановление за спиране на наказателно производство от 23.01.2020 г., от което е заличена информацията нямаща отношение към посочената причината за спиране на наказателно производство, ведно с част от ВДС (аудио-файлове).*“

След запознаване със съдържанието на публикуваното постановление за спиране, действително се установява, че в него *не* се съдържа информация, която да не касае посочените две лица – ген. и Президента на РБ Румен Радев.

Няма спор, че съдебната и досъдебната фаза се различават по това, че единствено в рамките на първата принципът на публичността намира пълно проявление. Досъдебното производство е закрыта фаза. Това обаче не означава, че няма правна възможност за разкриване на информация от делото при спазване на изискванията на НПК.

Разгласяването на събрани в хода на разследването доказателства, включително и такива, получени при експлоатирането на специални разузнавателни средства, представлява допустима от процесуалния и материалния наказателен закон дейност.

Видно от самото прессъобщение по конкретното дело (визира се спряното с постановлението от 23.01.2020г. досъдебно производство) са спазени всички процесуални изисквания за законосъобразно събиране на доказателствата, като – в случаите, в които закона изисква това – по надлежен ред е поискано и получено разрешение, респ. одобрение от съответния съд. Част от тези действия са специални разузнавателни средства (СРС).

Не може да има спор, че СРС са легален способ за доказване. Аргумент за това е изричното им предвиждане в разпоредбата, която *numerus clausus* изброява тези способи - чл. 136, ал.1 НПК. Това положение е застъпено и в теорията^{1 2}. Чрез СРС се събират веществени доказателствени средства (ВДС) и веществени доказателства (по аргумент съответно от 125, ал.2 НПК и чл. 172, ал.3 НПК). Не е отричан особенният характер на тези негласни способи за събиране на доказателства, но не е отричано и подчинението им на правилата на наказателния процес (на НПК), когато са използвани в рамките на наказателно дело – както, когато са поискани, разрешени и използвани от органите и по реда чл. 172-176

¹ „Досъдебното производство по НПК. Теория и практика“, Чипова, М., С., 2013, Стел.а, с. 644.

² „Специални разузнавателни средства“, Райнова, Б., С., 2010, УИ „Св. Кирил и Охридски“, с. 70.

НПК, така и когато са използвани по искане на орган по чл. 13 от ЗСРС по арг. от чл. 177, ал.3 НПК.

В рамките на наказателния процес всички доказателства и доказателствени средства се подчиняват на един общ режим. И това е така без оглед на вида на конкретното доказателство и доказателствено средство. Този режим е регламентираният в НПК: както по отношение на процесуалните предпоставки за осъществяването на действията, така и за режима на използването на резултатите от тях. Затова ВДС, получени чрез използване на СРС, са ВДС по смисъла на НПК и се подчиняват на режима на този нормативен акт.

Без аргументация е становището на сигналподателя, че ЗСРС се явява специален по отношение на НПК. Посоченото правило *lex specialis derogate legi generali* не намира приложение в случая, защото когато са използвани за целите на наказателния процес, СРС са доказателствено средство, резултатите от тях са ВДС или веществено доказателство и се подчиняват на НПК.

По делото е получено разрешение от страна на наблюдаващия прокурор по реда на чл. 198 НПК и именно това разрешение легитимира огласяването на тези доказателства пред обществеността. Посочената разпоредба не прави разлика между доказателствени материали, събрани с или без СРС. НПК е процесуален закон, който урежда обществени отношения от публичен порядък, нормите му са императивни и е недопустимо разширителното или стеснителното им тълкуване. Съответно не е налице пречка за даване на разрешение за огласяване на материали, които са част от доказателствената съвкупност, дори и те да са придобити чрез СРС.

Изнесената пред обществеността информация на 28.01.2020г. е вече използвана в наказателния процес чрез приобщаване на изготвените веществени доказателствени средства и като такава тя става част от доказателствения материал и се подчинява на общите правила по НПК – чл. 198. Нейното разгласяване е допустимо *с разрешение на наблюдаващия прокурор* като всички останали доказателствени средства по делото. Такова разгласяване не реализира изпълнителното деяние „използване“ по смисъла на чл. 145а от НК. Разгласяването, дори и публично, на вече приобщената по наказателното производство информация, която е част от доказателствата по делото, е под обхвата на чл. 145а от НПК.

В тази връзка следва да се отбележи, че цитираното от сигналоподателя решение ³ не е относимо към конкретната ситуация. Във фактическата обстановка, по която е постановено, е налице една съществена разлика: с този съдебен акт се инкриминира използване на СРС, но изрично в него е посочено, че това е станало *без разрешение* на наблюдаващия прокурор. Очевидна е разликата в съпоставяните примери.

Публикуването на информация, добита чрез СРС, *не* може да бъде подведено под този състав, тъй като изпълнителното деяние на престъплението по чл. 145а НК, предполага използване без легитимиращ акт. В случая такъв акт – разрешение по чл. 198, ал.1 НПК – очевидно е налице.

Видно от систематичното място, разпоредбата на чл. 145а НК охранява обществените отношения, осигуряващи правомерното запазване в тайна на информация, събрана чрез СРС, с оглед предназначението ѝ за целите на опазването на националната сигурност или за целите на наказателното производство. Защитата се предоставя след като фактите *вече са събрани* чрез правомерна употреба на СРС и *преди да бъдат приобщени* към доказателствен материал по делото, от който момент следват режимите по НПК, а не по ЗСРС.

Законодателството придава различна правна стойност и статус на данните преди и след приобщаването им към доказателствения материал - до този момент те са "информация, събрана чрез използване на СРС", а след това - явни веществени доказателствени средства, които губят защитата си по ЗСРС. Специалният закон защитава методите за събиране на данни, които може да не се превърнат в доказателствен материал. Оттук и наказателната защита преиятства използването им преди да се превърнат в такъв материал. Единствено разрешено е използване, което ги превръща в такъв материал, т.е. обслужва предназначението им за опазване на националната сигурност / за целите на наказателния процес, в който те са ВДС.

От обективна страна изпълнителното деяние - "използва" - е формално действие, при което субектът се позовава на действителни факти, установени чрез СРС, за да предизвика в правната сфера на този, за когото се отнасят, последици, несвързани с опазването на националната сигурност и с целите на наказателното производство. Тези последици могат да бъдат както благоприятни, така и неблагоприятни за съответното

³ Решение № 149 от 31.07.2015 г. по в. д. № 389/2014 г. на Апелативен съд - Варна

лице. Но тук е много важно едно уточнение: под наказателна защита не е самата правна сфера на засегнатия, а редът за използване на събрани чрез СРС данни. Следователно евентуално настъпилите последици за конкретно лице не са наказателно съставомерни. Във всички случаи използването на данните е в качеството им на информация с правна стойност. Поради естеството на информацията, действието е съставомерно, ако към неговото начало събраните чрез СРС факти продължават да са защитена информация по ЗСРС, т.е. те не са публично оповестени или открити за неограничено узнаване по съответния ред от съответно оправомощения държавен орган, нито са правомерно съобщени на този, пред когото субектът се позовава на тях, вкл. не са приобщени като ВДС към делото. Използването на факти, които вече са станали публично достояние (правомерно или не), независимо дали са събрани чрез СРС, не е съставомерно поради липса на обект - ЗСРС не защитава такава информация и не предвижда ограничения или забрани за свободното и ползване.

За изчерпателност на изложението следва да се има предвид и че информацията събрана чрез експлоатацията на СРС *сама по себе си* не представлява и класифицирана информация по смисъла на ЗЗКИ, доколкото по силата на § 37, т.2 от ЗИДЗСРС (обн. ДВ бр. 70 от 09.08.2013г.) тя изрично е изключена от приложното поле на закона. Това е дало повод за възникването на противоречива практика по приложението на чл. 263, ал.1 от НПК, преодоляна чрез Тълкувателно решение № 4 от 3.12.2014 г. на ВКС по т. д. № 4/2014 г., ОСНК. Върховните магистрати са възприели, че *„Информацията, съдържаща се във ВДС, не може да бъде държавна тайна единствено с оглед начина ѝ на придобиване - чрез СРС, какъвто смисъл е имала отменената т. 8 от Списъка. Не е възможно определянето ѝ като такава и единствено поради отразяване на видовата принадлежност на използваните СРС (по т. 6 от Списъка) в съответните писмени документи, посочени по-горе. В тях се възпроизвеждат законови формулировки, които не са тайни. Вещиност, от решаващо значение е конкретното съдържание и чувствителност на информацията, и потенциалната възможност разкриването ѝ да доведе до създаване на опасност или вреда за правно защитените със ЗЗКИ интереси, свързани с националната сигурност (вж. § 1, т. 13 и 14 от ДР на ЗЗКИ), в каквато насока са и принципните указания на ДКСИ. Тази информация може да е свързана с детайли относно технологията на*

съответното СРС или методологията за неговото прилагане, респ. с необходимостта от експертното им изследване в хода на съдебното производство, а в изключителни случаи дори и със самия оперативен способ (като напр. разследване чрез служител под прикритие). Поради което да изисква защита чрез съхраняване на нейната секретност. Случаят обаче явно няма да бъде такъв, ако същата информация вече е станала публично известна, респ. загубила е характера си на тайна, както и когато огласяването ѝ е необходимо за осигуряване справедливостта на процеса и/или свободата на информация, които е преценено, че надделяват над интереса за запазване на нейната секретност.“⁴.

Използването на фактите следва да се различава от простото им огласяване пред трето лице, неоправомощено да ги узнава, което съгласно приетата в НК форма на изпълнително деяние е "съобщава"/ "открива" / "разгласява" / "обнародва" и др. Използването е специален случай на огласяване, при което субектът търси да придаде на фактите качество на доказателства / фактически основания, за да предизвика правни последици в правната сфера на този, за когото се отнасят, а не просто да ги доведе до знанието на трети лица. В този смисъл, съставомерно би било позоваването на тях в процедура, в която засегнатото лице е страна (например, дисциплинарна или гражданска), която е различна от наказателното производство и позоваването не е подчинено на опазването на националната сигурност.

В настоящия случай публикацията, представлява правомерно позоваване на съдържанието на ВДС, приобщени по надлежния ред и станали част от наказателно дело. Тази публикация няма за цел да предизвика последици в правната сфера на лицето, до което се отнася, а да информира обществеността за причините, довели до нуждата от отправяне на искане за тълкуване разпоредби на КРБ във връзка с отговорността на президента на РБ. Това е ясно изразено и в съдържанието на самото прессъобщение – публикува се в отговор на призив на президента главният прокурор да изясни защо отправя искане за тълкуване на КРБ във връзка с отговорността на държавния глава и дава информация за установените обстоятелства по наказателно производство, за което е информиран главният прокурор.

⁴ ТР № 4 от 3.12.2014 г. на ВКС по т. д. № 4/2014 г., ОСТК

Между изразеното в него и в публикуваната извадка на постановлението от 23.01.2020 г. за спиране на наказателното производство не се установява разлика. В извадката от прокурорския акт няма информация за други обстоятелства, освен за причините, довели до постановяване на спиране на наказателното производство, а именно установяване с *„висока степен на вероятност на съпричастност към престъпната дейност, предмет на разследване, на лице, заемащо висша държавна длъжност – президент на РБ, като установените престъпни действия не са свързани пряко с изпълнение на службата му“*. Процесуалното основание за спиране на производството съответства на мотивите – установяване на обстоятелството, че деецът е лице с имунитет (чл. 244, ал.1, т.1 вр. чл. 25, ал.1, т.3 НПК). Прикаченият звуков файл касае само и единствено това, което е обсъдено в прокурорския акт.

Следователно в конкретния случай няма основание за подвеждане на действията от 28.01.2020г. по публикуване на информация под състава на чл. 145а НПК. Не са налице основания и поведението на наблюдаващите прокурори по предоставяне на разрешение за такова разгласяване да бъде подведено под тази норма.

2.Престъпленията по чл. 282 и чл. 285 НК

Подателят на сигнала навежда доводи, че тези престъпления са извършени от главния прокурор във връзка с предоставеното разрешение от наблюдаващите прокурори по чл. 198 НПК. Конкретно се сочи, че *„[в]ъв всички случаи, главният прокурор, в качеството си на длъжностно лице е разпоредил на пряко подчинените му прокурори, чиято дейност ръководи и контролира, да разгласят придобити данни чрез СРС или е допуснал това чрез бездействие, което обосновава извод за осъществен състав на чл. 285 НК.“* Въпреки че така очертаното в сигнала поведение се подвежда под състава на чл. 285 НК, „разпореждането“ е активна дейност, която изначално изключва приложимостта на този състав, тъй като той може да се осъществи само чрез бездействие. Не се очаква от подателя на сигнала – без значение дали притежава или не юридическо образование – да квалифицира деянието, за което информира органите на досъдебното производство. Това е от компетентността на последните, предвид което въпреки юридическата непрецизност на твърденията, същите ще бъдат разгледани през призмата на съответната правилна правна квалификация („разпореждането“ за извършване на определено действие по смисъла на

чл. 282 НК и „бездействието“ , т.е. неизвършване на определено действия по смисъла на чл. 285 НК).

2.1. Престъплението по чл. 282 НК

В сигнала се твърди, че главният прокурор Иван Гешев „разпоредил“ на наблюдаващите прокурори по посоченото спряно досъдебно производство да предоставят разрешение по чл. 198 НПК за разгласяване на информация.

Според КРБ главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори (чл. 126, ал.1 КРБ). Регламентацията на неговите правомощия е доразвита в ЗСВ. Главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори и следователи за точно и еднакво прилагане на законите и защита на законните права и интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл. 136, ал.6 ЗСВ). Очевидно е, че главният прокурор няма право да дава указания на конкретен прокурор по конкретно дело. Няма спор, че принципът на независимостта (чл.10 НПК) и вземането на решенията по вътрешно убеждение, основано само на закона и доказателствата по делото (чл. 14 НПК) действа не само в отношенията между наблюдаващ конкретно дело прокурор с други органи и лица, но и между него и всички други прокурори в системата на ПРБ, включително и горестоящи.

Престъплението по чл. 282, ал.1 НК е изначално невъзможно да се извърши от главния прокурор в твърдения контекст в първите две форми на изпълнителното деяние – нарушаването на служебните задължения и неизпълнението им – тъй като това предполага действие, което е включено в задълженията на субекта. Разпореждането от страна на главния прокурор към наблюдаващите спряното производство прокурори за предоставяне на разрешение е дейност, за която той не е оправомощен нито от КРБ, нито от НПК.

Съгласно *ПНВС № 2/80 г.* длъжностното лице нарушава служебните си задължения, когато в пределите на своята компетентност, в кръга на възложените задачи и функции извършва дейност, която не е съобразена с установените изисквания на заеманата длъжност. Отнася се до неизпълнени служебни задължения, т.е. за бездействие по служба. Длъжностното лице не изпълнява служебните си задължения, когато не предприема действия, свързани с изискванията на службата и установени в нормативен акт или акт на обществена организация (правилник, наредба,

постановление, разпореждане и т.н.). Отнася се до неизпълнени служебни задължения, т.е. до бездействие по служба. Очевидно е, че изпълнителното деяние, визирано в състава в тези две форми е изначално невъзможно да се извърши от Иван Гешев в качеството му на главен прокурор, защото както се изтъкна в това качество той няма възможност да разпорежда на наблюдаващите прокурори да разрешат или не каквото и да било.

Третата форма на изпълнителното деяние - длъжностното лице да превиши властта или правата си, е налице когато то извършва действия, излизаци извън рамките на неговата компетентност. Превишаването на власт или права се изразява в извършването на различни действия, които влизат в компетентността на друго длъжностно лице, от друга служба, на колегиален орган или когато могат да се извършват само при строго определени условия. Отнася се за действия по отношение на чужди властнически правомощия или функции. В сигнала не се сочи и по преписката не се установява Иван Гешев в качеството си на главен прокурор да е извършил подобни действия.

Не са налице и съставомерните признаци на престъплението по чл. 283 НК – злоупотреба със служебно положение. Изпълнителното деяние се изразява в използване на служебното положение, във възползване от заеманата длъжност, в демонстриране, разкриване на длъжностното качество пред трети лица. Длъжностното лице само заявява, показва и се позовава на служебното си положение. От субективна страна трябва да е налице специална цел: набавяне на противозаконна облага. Службата, която длъжностното лице заема, му дава възможност да си набави облага, защото това му качество улеснява мотивировката на други лица.

В конкретния случай обаче не се установяват данни Иван Гешев да е използвал служебното си положение, за да набави за себе си или за друго противозаконна облага. Иван Гешев в качеството си на главен прокурор не е давал разпореждане на наблюдаващите прокурори да предоставят разрешение по чл. 198 НПК по спряното производство. Той обективно не би могъл и да даде такова с оглед коментиранияте по – горе правомощия на наблюдаващите прокурори и отношенията им по служба с горестоящите, включително и с главния прокурор. Предвид това липсва обективно и субективно съставомерно по чл.283 от НК деяние.

2.2.Престъплението по чл. 285 НК

Квалификацията се обсъжда относно твърденията, че главният прокурор Иван Гешев „допускал/чрез бездействието“ разгласяването на

информация от наблюдаващите прокурори по споменатото спряно производство.

Съставът на чл. 285 НПК предвижда наказателна отговорност за т.нар. допустителство – когато длъжностно лице съзнателно допусне подчинено нему лице да извърши престъпление, свързано със службата или работата му. Субект на престъплението може да е само длъжностно лице, и то от категорията на тези, които упражняват контролни и ръководни функции. Изпълнителното деяние се изразява в бездействие. От субективна страна се изисква длъжностното лице (допустителят) да действа умишлено – да съзнава, че подчиненият му извършва престъпление.

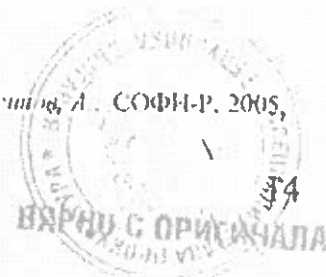
Ангажирането на наказателната отговорност на допустителят е обусловено от доказването на факта на деяние и вината за извършване на това деяние на подчиненият. Следователно, за да може да се вмени отговорност за допустителство, първо трябва да се докаже извършването на престъпление от страна на подчинения. Дори всички по-горе изброени елементи от обективна и субективна страна да са налице за допустителя, за да бъде признат за виновен за деяние по чл. 285 НК, е необходимо първо да се установи, че подчиненият е *виновен за конкретно извършеното престъпление*⁵.

Очевидно при този състав е налице връзка между отговорността на тези два правни субекта – допустителят и подчиненият. В доктрината е изяснено, че „допустителството е вид на т.нар. *причастност* (вторично престъпление)“, каквото е още личното и вещното укривателство, изпирането на пари⁶. Вторичният характер се изразява в това, че за наличието на престъплението е нужно някакво друго – първично престъпление. То е допуснатото престъпление. Същото обаче не се извършва от длъжностното лице-ръководител, а от служебно подчиненото на последния лице.

Наказателната теория е извела още един признак на състава – неговата *субсидиарност*. „Субсидиарният характер на допустителството се изразява в това, че неговият състав намира приложение само тогава, когато не е налице дори акцесорно съучастие – умишлено допринасяне за извършване на допуснатото престъпление чрез подбуждане или

⁵ В този смисъл: Решение № 19 от 14.VII.1980 г. по в. д. № 17/80 г., ОСНК

⁶ „Наказателно право на Република България. Особена част. Курс лекции“, Гиргинов, А., СОФИ-П, 2005, с. 395

подпомагане на неговия извършител.“⁷. Още по-малко е възможна хипотеза на лично извършителство на допуснатото престъпление. Допустителят не съдейства за извършване на последното. Той единствено не му противодейства.

Основанието за възникване на наказателната отговорност на лицето чл. 285 НК е това, че допускайки извършване на престъпление от свой подчинен, на практика длъжностното лице е нарушило съзнателно свое конкретно контролно задължение и така е създадо условия, допринасяйки по този начин за извършване на престъплението от подчиненото му лице.

Затова е необходимо при изследване на въпроса относно обективната съставомерност на деянието съдът да установи налична връзка между извършеното от подчиненото лице престъпление и неговата служба или работа. Ако такава връзка липсва, не е налице престъпление по чл. 285 НК за длъжностното лице, което ръководи или контролира подчинения ⁸.

Като се имат предвид тези принципни положения се налага извод, че визираното от подателя на сигнала е изначално несъставомерно. Между главния прокурор и конкретен редови прокурор не съществуват отношенията на подчиненост, които чл. 285 НК изисква от обективна страна. След измененията на ЗСВ от 2016г. ПРБ е единна, но не и централизирана (чл. 136, ал.1, изм. – ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 09.08.2016г.). Прокурорите и следователите се ръководят от административните ръководители на съответната прокуратура (чл. 136, ал.4 ЗСВ), а при упражняване на функциите си всеки административен ръководител е подчинен на главния прокурор и на по-горестоящите от него административни ръководители (чл. 136, ал.5 ЗСВ). Редовият прокурор не е „подчинено длъжностно лице“ на главния прокурор по смисъла на чл. 285 НК.

Това не е единственият изначално липсващ елемент от обективна страна. Отсъства още един. Както се изтъкна по-горе, за да възникне отговорност за контролиращо длъжностно лице (допустител) първо трябва да се докаже извършването на престъпление от подчиненото длъжностно лице. Адаптирайки тезата към настоящият казус, за съставомерността трябва да се докаже, че с предоставянето на разрешение по чл. 198 ППК наблюдаващите прокурори са осъществили престъпление по чл. 145а НК или друг състав, което в случая не е така. Следователно не е осъществен

⁷ Гиргинов, А. цит. съв., с. 396

⁸ В този смисъл: Решение № 140 от 31.11.1972 г. по в. д. № 49/72 г., П. н. о.

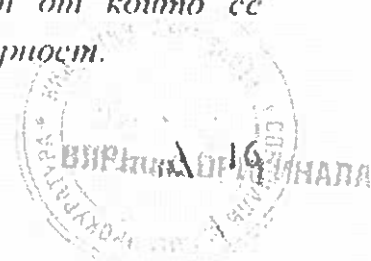
състав на престъпление по чл. 285 НК във връзка с предоставеното разрешение по чл. 198 НК от страна на наблюдаващите прокурори.

II. По отношение на публикуването на 14.07.2020г. и на 19.06.2020г. на информация за водени в СП досъдебни производства:

На 14.07.2020г. на ведомствения сайт на СП е публикувана информация относно отделени материали от друго досъдебно производство, водено срещу обвиняемия _____ и други лица, за участие в организирана престъпна група и други престъпления. Отделените материали били обособени в ново досъдебно производство за престъпление по глава Първа от Наказателния кодекс.

Сочи се, че част от събраните материали представляват веществени доказателствени средства, събрани по реда на НК. *„[с] разрешение на наблюдаващите прокурори съгласно чл. 198 НК, с оглед на особения обществен интерес на делото и съзнавайки отговорността си пред българските граждани и обществото за запазване на правовия ред в страната, както и при спазване на закрепеното в чл. 41 от Конституцията на Република България, право на българските граждани да бъдат информирани, Специализирана прокуратура оповестява съдържанието на доказателствения материал, а именно четири телефонни разговора на обвиняемия, спрямо когото са прилагани специални разузнавателни средства.“* Посочено е, че лицето, с което провежда разговор с лице, за което са налице данни от справка на ДАНС, че е _____.

На 19.06.2020г. на сайта на СП била публикувана информация за това, че в хода на наблюдавано от същата прокуратура досъдебно производство била изготвена компютърно-техническа експертиза на иззети мобилни телефони и таблети, ползвани от обвиняемите по делото. Соци се, че *„видно от съдържанието на комуникация от изследвания мобилен телефонен апарат и мобилна компютърно-информационна система, ползвани от обвиняемия П.Б., се установява наличието на информация под формата на текст, звук и изображения. От същата е видно, че обвиняемият П.Б. е комуникирал с различни адресати, в това число лица с имунитет, висши държавни служители, както и с подсъдим и обвиняем лица по дела на Специализирана прокуратура, част от които се укриват в чужбина с цел избягване на наказателна отговорност.“*

Установена е и комуникация, осъществявана чрез различни мобилни приложения на обвиняемия П.Б., вероятно със секретаря по правни въпроси и антикорупция на президента П.У., както и с действащ магистрат – Н.Н., кандидатствал през 2019 г. За административен ръководител на Окръжна прокуратура – Русе.“

Направен е обстоен преглед на извършените по делото действия по разследването, като е посочено че *„След извършен наказателно-правен анализ на заключението на експертизата и приложенията към нея, наблюдаващите прокурори са констатирали доказателства за извършено престъпление по чл. 321, ал. 6 НК. В тази връзка на 19.06.2020 г. след разрешение на съдия се извършват лични обиски на лицата П.У. и Н.Н., както и претърсвания и изземвания. Изземват се веществени доказателства, относими към предмета на доказване, като след анализа им наблюдаващите прокурори ще преценят дали са налице достатъчно доказателства за ангажиране на наказателна отговорност на същите.“*

Посочено е, че в съобщението се публикува част от комуникацията на обвиняемия П.Б. с лицата П.У. и Н.Н., отнасяща се за два отделни случая, които са обобщени.

Поради идентичност на очертаните фактически обстоятелства – публикуване на прессъобщение – правните аргументи, изтъкнати по-горе и обосноваващи тезата защо това действие не е престъпление по чл. 145а НК са приложими и тук и същите няма да бъдат преповтаряни. Публикуването на информация, която е част от доказателствения материал по делото, не може да бъде подведена под този състав, когато има разрешение по чл. 198 НПК. Същевременно и самото разрешаване не разкрива признаците на това престъпление.

В сигнала обаче за тези две публикации се сочи следното: *„на 14.07.2020г. със знанието на Нв.Гешев на сайта на Специализираната прокуратура бяха оповестени данни...“; „на 19.06.2020г. не без знанието и без противопоставянето на Нв. Гешев на сайта на Специализираната прокуратура е публикувана...“* Очевидно се навежда твърдение за реализиран състав на допустителство по чл. 285 НК във връзка с тези публикации.

Наред с всичко казано по-горе в принципен план за това престъпление, в конкретната хипотеза следва да се имат предвид няколко обстоятелства:

На първо място , в сигнала се сочи едно и също поведение (публикуването), като се твърди, че то осъществява едновременно два престъпни състава. Ноторно известно е, че реализирането на два престъпни състава с едно деяние е възможно (в хипотезите на т.пар. идеална съвкупност – чл. 23, ал.1, предл.1-во НК). Тази правна конструкция обаче е неприложима към фактическата обстановка, установена по преписката. Не е възможно едно и също длъжностно лице – главният прокурор, да осъществи състава на престъплението по чл. 145а НК като разпореди да бъдат публикувани прессъобщения на електронния сайт на ПРБ, и едновременно с това да реализира допустителство по чл. 285 НК като бездейства по отношение на подчинени нему лица по повод на това публикуване. Едно и също човешко поведение не може едновременно да бъде „действие“ и „бездействие“. То е или едното, или другото. Това е очевидно още от прочита на дефиницията на НК за престъпление (чл. 9, ал.1 НК): „общественоопасно деяние (действие *или* бездействие)“.

На второ място, поради изтъкнатите вече аргументи публикуването на информация (включително и придобита от СРС и приобщена по делото като ВДС) не осъществява престъпен състав. За това главният прокурор не може да осъществи допустителство към престъпление по чл. 145а НК.

III. По отношение на публикуването на 19.06.2020г. само на част от осъществена комуникация между лица, установена в хода на водено в СП досъдебно производство:

Както се посочи по-горе, на посочената дата на сайта на СП била публикувана информация за разкритията по досъдебно производство и за установено съдържание на разменена комуникация между няколко лица.

Посочено е, че в съобщението се публикува част от комуникацията на обвиняемия П.Б. с лицата П.У. и П.Н., отнасяща се за два отделни случая, които са обобщени. Сочи се, че „[п]ървият случай касае размяна на текстови съобщения между П.Б. и лице, обозначено като „President-Pl. Uzunov“. От комуникацията е видно, че на 27.12.2018 г. „President-Pl. Uzunov“ изпраща поредица от съобщения на обвиняемия със следното съдържание: „Има само проект на решението“, „Първо ще го видиш ти“, „Още не подписано“. В отговор П.Б. пише: Разбрах“. На същия ден в 16.20 ч. обвиняемият получава от „President-Pl. Uzunov“ и снимков файл

на съдебно решение, придружено с уточняващ текст: „Това е ще е в оригинал“.

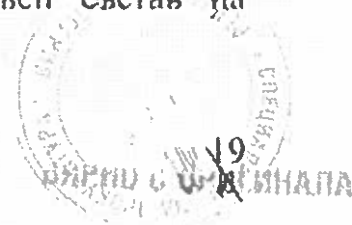
На 03.01.2019 г. „Prezident-Pl, Uzitov“ изпраща на П.Б. линк към съдебно решение на състав на Върховен административен съд от дата 02.01.2019 г. първият работен ден на годината). Видно от публикуваното на интернет страницата на съда решение, същото е идентично с текста, изпратен от „Prezident-Pl“ в 16.20 ч. още на 27.12.2018 г.“.

В сигнала се навеждат твърдения, че с публикуването на 19.06.2020г. на част от осъществена комуникация между бизнесмена и секретаря на президента главният прокурор е реализирал състава на престъплението по чл. 287а, т.2 НК.

Разпоредбата на чл. 287а НК предвижда наказателна отговорност за няколко деяния. Въпреки дадената от сигналоподателя правна квалификация (чл. 287, т.2 НК) на обсъждане в изложението ще бъде поставен въпроса субсумира ли се конкретното поведение към всяко едно от посочените в нормата престъпления.

Съставът инкриминира изготвяне на неистински технически записи или преправяне на истински (т.1), унищожаване на запис или част от него, събиране или подреждане данните от записа, ако по този начин се създава невярна представа за съответното обстоятелство (т.2), използване на подправени технически записи (т.3) и използване неправомерно на информацията, придобита със специални разузнавателни средства (т.4). За съставомерността на всяко едно от тези деяния е необходимо то да се извършва със специална цел: да се заблуди орган на съдебната власт.

Публикуването на прессъобщение цели информиране на обществеността за определен аспект от работата на прокуратурата. Следователно публикуването е насочено към обществеността, а не към органите на съдебната власт. Процесуалната дейност с участие на органите на съдебната власт, се осъществява в рамките на процесуалноправни отношения, които се реализират по определен ред. Той е заложен в процесуалните закони. Медийното отразяване на определен аспект на дейността на органите на съдебната власт не може да бъде поставено в обхвата на този текст от НК. Систематическото място (престъпления против правосъдието) и ясният текст на разпоредбата сочат еднопосочно на този извод. Следователно няма данни за осъществена състав на престъпление по чл. 287а НК.

Що се отнася до наведените в сигнала доводи за съставомерно по чл.360 от НК поведение, изразяващо се в разгласяване на сведения, охранявани от закона като следствена тайна, то същите са несъстоятелни. Съставът по чл.360 от НК е субсидиарен и е приложим само когато субектът не притежава длъжностно качество, свързано със защитените сведения. В конкретния случай предвид статута на наблюдаващите прокурори и на главния прокурор, този състав е неприложим. Независимо от това е необходимо да се отбележи, че разгласяване по смисъла на чл.360 от НК не би могло да бъде извършено от който и да е субект, когато забраната за разгласяването на защитените със закон сведения е отпаднала. Нормата на чл.198 от НПК не предвижда абсолютна забрана, а условна такава. Когато е налице разрешение на наблюдаващия прокурор, липсва забрана за разгласяване и обективно е невъзможно да се извърши престъпление по чл.360 от НК.

При наличието на разрешение на наблюдаващия прокурор, който е единствено овластеният от закона да даде такава, е невъзможно изобщо да се осъществи престъпление по коментираните състави от НК.

Задължението обвиняемите да не бъдат представяни като виновни не пречатства публичните органи да разпространяват публично информация относно наказателните производства, когато това е наложително с оглед надделяващ обществен интерес. Според Становище №13 от 2018г. на Консултативния съвет на европейските прокурори подходящата информация за прокуратурата и прокурорските дейности следва да бъде направена достъпна на широката общественост, като прокурорите трябва да играят ключова роля при разпространяването на такава информация. Осъществяването на медийните публикации и изяви в ПРБ е съобразено със закона, с вътрешните правила за медийна комуникация и с европейските стандарти. Съобразено е с чл.4§3 от Директивата /ЕС/2016/343 на Европейския парламент и Съвета от 9 март 2016г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство, регламентираща, че „установеното в параграф 1 задължение заподозрените или обвиняемите да не бъдат представяни като виновни не възпрепятства публичните органи да разпространяват публично информация относно наказателното производство, когато това е строго необходимо по съображения, свързани с наказателното разследване, или от обществен интерес“. Съобразено е с Препоръка Rec/2003/13 на Съвета

на Европа относно представянето на информация чрез медиите във връзка с наказателни производства „Принцип 6-Редовна информация по време на наказателно производство. В контекста на наказателни производства от обществен интерес или други наказателни производства, които са привлекли особено внимание от страна на обществеността, съдебните органи и полицейските служби трябва да информират медиите за техните основни действия, стига това да не накърнява тайната на разследванията или да забави или да възпрепятства изхода на производството. В случаи на наказателно производство, които продължават за дълъг период, тази информация следва да се предоставя редовно.“. Съобразено е и със Становище №8 на Консултативния съвет на европейските прокурори относно комуникацията между прокурорите и медиите. Съобразено е и с Декларацията от Бордо от 08.12.2009г. на Консултативния съвет на европейските съдии и Консултативния съвет на европейските прокурори.

С оглед гореизложените мотиви не са налице кумулативно изискуемите от процесуалния закон условия за образуване на досъдебно производство по смисъла на чл.207, ал.1 от НПК - законен повод и достатъчно данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено престъпление.

Предвид това и на основание чл. 199 и чл. 213, ал. 1 от във вр. чл.24, ал. 1, т. 1 от НПК,

ПОСТАНОВИХ:

ОТКАЗВАМ да образувам наказателно производство за престъпление от общ характер по пр. пр. № 1648/2021г. по описа на Специализирана прокуратура и прекратявам преписката.

ПРЕПИС от постановлението да се изпрати на:

-г-н Бойко Рашков-служебен адрес: гр.София, ул. "Шести септември" № 29, Министерство на вътрешните работи;

Постановлението подлежи на обжалване пред Апелативна специализирана прокуратура по реда на чл. 213, ал. 1, изр. 2 от НПК.

ПРОКУРОР:

ВАЛЕТИНА МАДЖАРОВА

ВЪРНИ С. 21/2021